

Ünnepeltek a magyar jövőkutatók

Az intézményes magyar jövő kutatás megalapításának 50. évfordulójára éves programsorozattal emlékeztek a magyar jövőkutatók.

A magyar jövő kutatás kezdetei 1968-ra nyúlnak vissza. A Római Klub alapításával egyidőben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Népgazdaság Tervezése Tanszékén Kovács Géza egyetemi tanár jövő kutatás témakörben kutató szemináriumot hirdetett, ami a jövő kutatás hazai egyetemi szintű oktatásának alapját képezte. A hazai jövő kutatás intézményes kereteinek kidolgozásával a cél a szocialista viszonyok közötti jövő kutatás sajátosságainak kutatása, elméleti-módszertani kérdéseinek tisztázása, a nemzetközi jövő kutatási szakirodalom gazdagítása, a kutatás és az oktatás szoros egységének fenntartása és a nemzetközi kapcsolatok kiépítése és bővítése volt.

A programsorozat induló eseményeként Kovács Gézára, az intézményes magyar jövő kutatás megalapítójának 90. születésnapjára emlékeztünk. Az év folyamán az MTA IX. Osztály Statisztikai és Jövő kutatási Tudományos Bizottságának Jövő kutatási Tudományos Albizottsága Egerben, Miskolcon, Sopronban és Pécsen kihelyezett tudományos üléseket szervezett, amelyeken a jövő kutatás egy-egy aktuális kérdéskörét vitattuk meg.

A programsorozat kiemelt eseménye volt *A múltból átívelő jövő* című VIII. Magyar (Jubileumi) Jövő kutatási Konferencia, amelynek megrendezésére a Magyar Tudomány Ünnepe, 2018. november 14-15-én került sor az MTA Humán Tudományok Kutatóházában. Köszönet a IX. Osztálynak, hogy jubileumi konferenciánkat elfogadta az MTÜ osztályrendezvényének.

A multidiszciplinaritás jegyében megrendezett konferencia Vékás Lajos akadémikus, az MTA társadalomtudományi alelnökének köszöntőjével kezdődött. Beszédében megállapította: „A tudományos diszciplínák szolid aprómunkájának eredményei és ezeknek az eredményeknek interdiszciplináris összegzése segíti a jövő kutatást emberileg elérhető sikerhez. Büszkék lehetünk arra, hogy magyar kutatók, magyar tudományos intézetek már fél évszázad óta részt vállalnak ebben az igényes munkában.” A IX. Osztály nevében Palánkai Tibor üdvözölte a résztvevőket, hangsúlyozva az esemény fontosságát.

A konferencia meghívott külföldi vendége Erik Øverland, a World Futures Studies Federation elnöke az Universal Perspectivism-ről fejtette ki gondolatait. A jubileumi előadások a hazai jövő kutatás elmúlt 50 évének fejlődési ívét vázolták fel, kiemelve a nemzetközi jövő kutatáshoz való töretlen kapcsolódást. Simai Mihály ennek keretében kitért a felzárkózás lehetőségeire, Nováky Erzsébet a kutatási eredményekre és az akadémia szerepére, Besenyei Lajos az üzleti prognosztika hazai és nemzetközi vetületére.

Öt témablokkban – kihívások a XXI. században, az üzleti prognosztika és kvantitatív módszertan, előrejelzés és foresight a kortárs jövő kutatásban, a jövő kulcsa: az emberi egészség és a fiatalok a jövőért – mutattuk be a jövő kutatás aktuális

kérdésköreit. A témablokkok vezetői – Nováky Erzsébet, Besenyei Lajos és Tóthné Szita Klára, Hideg Éva, Meskó Bertalan, valamint Tóth Attiláné – gazdag programot állítottak össze. A tudományos előadások jövő kutatás-elméleti és módszertani kérdéseket érintettek, és a jövő olyan, kutatással alátámasztott problémaköreit boncolgatták, amelyek felvázolták a pozitív jövők létrejöttének esélyeit is. Kellő bölcsességgel kedvezőbb jövőbeni állapot is kiépíthető a globális és a geopolitikai változások fő irányai, a biztonság, különösen a környezeti biztonság, az egészségügyi kihívások és válaszok, valamint a jövő kutatási sztereotípiák területén is. A szakmaspecifikus témák tágabb kontextusba helyezése igazolta a jövő kutatási megközelítésmód jelentőségét. A hazai jövő kutatás jövőjéről Tóth Attiláné vezetésével kerekasztal formában beszélgettünk.

A tudományos konferencián a hazai jövő kutatás elkötelezett kutatói-oktatói emléklap kitüntetésben, az ötven év múlva várható jövőkép témakörben meghirdetett általános és középiskolás pályázat nyertesei díjazásban részesültek. Megnyugtató volt azt látni és hallani, hogy fiataljaink a jövőnek nemcsak a katasztrófajellegű, hanem a kedvező változatát is el tudják képzelni, és ha szükséges, tennének is érte.

A 120 fő részvételével lezajlott konferencia betöltötte küldetését: a hazai jövő kutatás megalapítóra történő emlékezés és tisztelgés mellett helyzetképet adtunk a magyar jövő kutatás jelenlegi állásáról, és több előadásban is előretekinttünk a következő 50 évre.

Köszönjük az előadóknak, a Programtanács tagjainak, a szervezőknek, a konferenciakötet szerkesztőinek és mindazoknak a munkáját, akik bármilyen módon hozzájárultak a konferencia sikeréhez.

Nováky Erzsébet
az „50 éves a magyar jövő kutatás, 2018”
Programtanács elnöke

Tóthné Szita Klára
az MTA IX. Osztály SJTB
Jövő kutatási Tudományos Albizottság
elnöke

Budapest, 2018. november